

Korte inleiding auteursrechten voor collectie online

Musea dienen kennis te nemen van de regels die gelden met betrekking tot het online publiceren van hun collectie op bijvoorbeeld een eigen website of museum.frl.

Dit document is een korte inleiding. Voor uitgebreide informatie verwijzen we graag naar de volgende bronnen:

Lees voor de uitgebreide informatie over auteursrechten en licenties de Open Data Reader van Kennisland:

<https://www.kl.nl/publicaties/open-data-reader-2016-handboek-openen-data-publieke-instellingen/>

Factsheet Auteursrecht (Brabant Cloud):

https://www.brabantcloud.nl/media/inline/2019/2/21/factsheet_auteursrechten.pdf

De Basis van Digitaal Erfgoed Nederland (DEN):

<https://www.den.nl/uploads/5bfd646a6ff7550dba5ce1f8897fda83df7868ff2c4c2.pdf>

Publiceren op internet (LCM):

<http://www.museumconsulenten.nl/uw-museum/pr-en-marketing/website-en-sociale-media/>

Stroomschema online publicatie (Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid):

<https://www.beeldengeluid.nl/kennis/kennisthemas/gebruikers/auteursrecht>

Dossier Verweesde werken (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed):

<https://cultureelerfgoed.nl/dossiers/verweesde-werken>

Handboek rechten klaren (PACKED – Expertisecentrum Digitaal Erfgoed Vlaanderen):

https://www.projectcest.be/wiki/Publicatie:Handboek_Rechten_Klaren

Website creative commons licenties:

<https://creativecommons.org/>

Europeana rights statements:

<https://pro.europeana.eu/page/available-rights-statements>

De volgende bronnen zijn gebruikt in het opstellen van deze korte inleiding:

Bron 1: Open Data Reader 2016 (Kennisland, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid) CC BY

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl/>

Bron 2: presentatie Maarten Zeinstra, IP Squared

Wat is auteursrecht?

Auteursrecht beschermt de intellectuele creatie van de maker. Er is geen registratie nodig om auteursrecht te krijgen. Het auteursrecht duurt tot 70 jaar na de dood van de maker.

Auteursrecht is een uitsluitend recht. Je kan anderen uitsluiten tot het doen van bepaalde handelingen als reproductie en verspreiding. Auteursrecht is deels overdraagbaar. Een werk kan meerdere rechthebbende hebben.

Het auteursrecht geldt voor het object. Echter ook foto's van het object kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Vuistregel is dat foto's van 3d objecten altijd met een bepaalde vorm van creatieve keuze worden gemaakt, hiervoor is de objectfotograaf eigenaar van het auteursrecht. Platte werken (papier, schilderij, ed.) hebben geen creatieve keuze en gelden als reproductie hierdoor geldt hier de auteursrecht van het object zelf.

Structuur van rechten

Economische rechten. Deze rechten zijn overdraagbaar. Je kan ze weggeven, verkopen en licenseren.

- Recht tot openbaarmaking
- Recht tot verveelvoudiging

Morele rechten (persoonlijkheidsrechten). Deze rechten zijn niet overdraagbaar.

- Recht op naamsvermelding
- Recht om je te verzetten tegen (onredelijke) wijziging in het werk
- Recht om je te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere aantasting van het werkt, welke nadeel zou kunnen toebrengen aan jouw eer of naam
- Expliciet overdragen aan erven

Duur van het auteursrecht

De duur van het auteursrecht wordt bepaald op het moment van creatie

- Natuurlijk persoon - 70 jaar na dood van laatstlevende maker
- In dienstverband - 70 jaar na publicatie
- Anoniem of pseudoniem - 70 jaar na publicatie

Relevante uitzonderingen

Het Nederlands auteursrecht kent voor erfgoed enkele relevante uitzonderingen

- Ter beschikking stellen in eigen gebouw
- Preserveringskopie
- Ter aankondiging van tentoonstelling (tenzij anders overeengekomen)

Deze uitzonderingen gelden niet voor het breed beschikbaar stellen op internet.

Dan de praktijk

Je mag niets online publiceren tenzij

- Auteursrecht is vervallen
  - Object is vóór 1870 vervaardigd. Dit geldt als vuistregel om zonder al te veel onderzoek vrij zeker online te kunnen publiceren.
  - Vervaardiger is vóór 1948 overleden
  - Bij vervaardiging in dienstverband: het object is vóór 1948 gemaakt
  - Bij anonieme werken: het object is vóór 1948 gemaakt
- Je hebt expliciete toestemming (lees schriftelijke toestemming) van de rechthebbende om een afbeelding van het object te publiceren

Waar moet je extra op letten

- Objecten vervaardigd na 1948 zijn sowieso auteursrechtelijk beschermd en expliciete toestemming is dus nodig.
- Objecten die tussen 1870 en 1948 zijn vervaardigd moeten nagekeken worden op sterfdatum van vervaardiger. En als er nog auteursrechten op gelden moet er expliciete toestemming komen.
- Je hebt expliciete toestemming van de objectfotograaf om de foto's online te publiceren. Regel dit vooraf in een contract met de fotograaf (ook vrijwilligers!)
- Heb je het object in bruikleen, zorg dan voor de juiste toestemming van de bruikleengever.